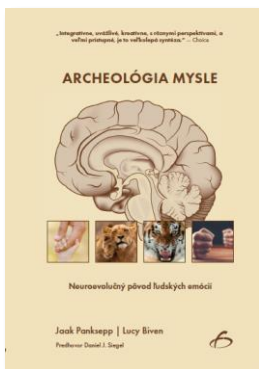

Predstavujeme nové knihy

J. Panksepp, L. Biven: Archeológia mysle. Neuroevolučný pôvod ľudských emócií

Vydavateľstvo F, Pro mente sana: Bratislava, 2021, 516 s.

J. Panksepp je to významný neurovedec, zakladateľská osobnosť *afektívnych neurovied*. L. Biven je skúsená psychoterapeutka.

Títo skúsení autori - zakladateľ afektívnych neurovied a psychoterapeutka - pripravili prelomovú knihu o našich najhlbších pohnútkach, citoch a pocitoch. Osvetľujú v nej naše subjektívne prežívanie, správanie, vzťah k druhým, k svetu a sebe. To

všetko v našej evolučnej prepojenosti s inými živými tvormi.

Pankseppov pohľad na kontinuitu mysle človeka a zvierat si zatiaľ nezískal takú pozornosť, akú si zaslúži. V tomto pútavom diele zozbieral množstvo faktov a argumentov. Vzniklo dielo, s ktorých je potrebné sa podrobnejšie zoznámiť.

Damasio (University of South California)

Veľmi poučné, zrozumiteľné a skutočne prevratné dielo. Pochopenie evolučného vývoja mozgu je pre autorov kľúčom k vyriešeniu obrovskej záhady fungovania mozgu. Vychádzajú s detailného porovnávania správania a funkčnej anatómie cicavcov, od hlodavcov až po človeka. Výsledkom je dokonale premyslená teória, ktorá vysvetľuje najmä komplikovaný vzťah medzi subkortikálnou platformou motivácie, emócií a inštinktívnych reakcií a evolučným nováčikom – kortexom, ktorého sofistikovaný prínos je badateľný vtedy, keď sa mozog učí a dozrieva.

P. Smith Churchland (University of California, San Diego)

Jaak Panksepp je pre mňa najvýznamnejším teoretikom duševného života, akého som kedy čítal od dôb Freuda. Jeho myšlienky budú prínosom pre vedu ešte mnoho desaťročí. Jeho zistenia, ktoré spolu s Lucy Biven spracovali v tejto knihe, predznamenávajú „zlatý vek“. Sú predurčené postaviť psychiatriu 21. storočia na úplne nové základy. Najnovšie poznatky vám odstránia priepať medzi myslením a mozgom, otvoria nové perspektívy. Tieto perspektívy sú budúcnosťou vedy o mysli.

M. Solms (vydavateľ diela S. freuda)

Táto kniha dokáže integrovať afektívnu neurovedu do vedomia nielen terapeutov, ale aj všetkých tých, ktorí sa usilujú pochopiť hĺbku motivácie podporujúcej alebo patologizujúcej naše činy a myšlienky. Je to naozaj priekopnícke dielo. Obsahuje pravdivé úvahy o pôvode mysle a pocitov. Mení naše vnímanie samého seba v priebehu evolučného vývoja a nachádza spojenie s našimi príbuznými druhmi cicavcov a vtákov. A ide aj o dôsledky toho, ako sa správame k našim spolupútnikom na tejto planéte.

S. Brown (prezident Národného inštitútu pre hru)

Jaak Panksepp, PhD, bol predsedom Bailyho nadácie pre výskum zdravia zvierat na fakulte Veterinárnej medicíny na Washington State University's College a emeritným profesorom Katedry psychológie na Bowling Green State University. (Foto s láskavým súhlasom autora)

Lucy Biven pôsobila ako štážistka v Anna Freud Centre v Londýne a v súčasnosti je riaditeľkou Oddelenia psychoterapie pre deti a adolescentov v National Health Service v Leicestershire v Anglicku. Je recenzentkou časopisu *Journal of Neuropsychoanalysis* a v súčasnosti píše knihu o vzťahu medzi neurovedou a psychoterapiou. (Foto s láskavým súhlasom Mike Wesson Photography)

Autori v knihe rozpracúvajú sedem emočných a motivačných systémov, ktoré vysvetľujú ako žijeme a ako sa správame. Tieto systémy sídlia v hlbokých štruktúrach mozgu a sú nápadne podobné u všetkých druhov cicavcov. Ak sú narušené, prichádza k rôznym emocionálnym poruchám. Základné motivačno – emocionálne systémy sú:

- Vyhľadávanie (ako mozog generuje eufóriu a očakávania),
- Strach (ako mozog reaguje na hrozbu fyzického poškodenia a smrti),
- Zlosť (zdroje podráždenosti a zúrivosti v mozgu),
- Slasť (ako mozog spracúva sexuálnu túžbu a vzťahy),
- Starostlivosť (zdroje materskej starostlivosti, nesexuálnej lásky),

- Žiaľ / panika (zdroje nesexuálnych väzieb),
- Hra (ako mozog generuje radostné interakcie v rámci divokej hry),
- Self (hypotéza, ktorá vysvetľuje, ako sa môžu v mozgu postupne rozvíjať afekty).

Knihu odporúčam všetkým, ktorí sa zaujímajú o evolučnú systematiku emócií a motivácií. Na tomto východisku by mohla vzniknúť úplne nová paradigma liečenia psychických porúch v klinickej praxi.

Knihu vydalo Vydavateľstvo F, Pro mente sana a možno si ju objednať aj cez webovú stránku Vydavateľstva F na www.vydavatelstvo-f.sk

Marián Bernadič